

Oversigt over Plantesygdomme.

262. — Juni 1943.

Der er for Juni Maaned indkommet Beretninger fra 100 Medarbejdere; endvidere er der besvaret 761 Forespørgsler.

Lufttemperaturen laa gennem hele Maanedens omtrent paa Normalen med enkelte Afvigelser paa ca. 1° C.

Nedbøren blev som Helhed over Normalen med de største Nedbørsmængder i Midt- og Østjylland, Fyn, Midt- og Vestsjælland, Sydøstsjælland og Møn samt Lolland og Falster. For de forskellige Landsdele maalt i Tiden 1.—26. følgende Nedbørsmængder i mm med Maanedens Normal i (): Vendsyssel 54 (45), Vestjylland 54 (43), Midtjylland 65 (47), Østjylland 68 (45), Sydjylland 45 (49), Sønderjylland 55 (53), Fyn 64 (46), Midt- og Vestsjælland 66 (43), Nordøstsjælland 59 (48), Sydøstsjælland og Møn 66 (44), Lolland og Falster 61 (46) og Bornholm 54 (37).

SYGDOMME PAA LANDBRUGSPANTER.

KORN.

Fosforsyremangel blev konstateret flere Steder, og der fandtes lave Fosforsyretal f. Eks. 1,6 mod 6,0 i Jord fra god Byg paa samme Mark (A. Diederich, Aarhus); i andre Tilfælde Tal paa 1,2; 3,1; 2,0 og 2,2 (O. Møller Larsen, Sorø).

Manganmangel, Lyspletsyge. I 49 Beretninger omtales Angrebene som almindelige og svage og i 22 Beretninger som almindelige og stærke. Sygdommen blev hyppigst konstateret hos Havre, hvor den var tidligt fremme. Men ogsaa i Byg fandtes stærke Angreb, omend disse ofte var vanskelige at bestemme, fordi Bladene først paa et sent Tidspunkt viste de ejendommelige, kanelbrune Pletter; i saadanne Tilfælde blev Bekæmpelsen udført for sent. Regnen synes nogle Steder at have hæmmet Sygdommen. Svovlsur Ammoniak var vanskelig at skaffe, og hvor der i Stedet blev brugt Salpeter, forværrede denne Sygdommen. Mangansulfat og Mangangødning anvendtes med godt Resultat, men »altfor mange er ikke opmærksomme paa Manganmangel i Vaarsæd og faar derfor intet gjort ved det, før det er for sent« (F. C. Frandsen, Thisted).

Kobbermangel, Gulspidssyge, synes at have været godartet, idet Størstedelen af Beretningerne omtaler Angrebene som godartede, hvilket formentlig maa søges i, at den for flere Aar siden tilførte Blaasten eller anden Kobbergødning endnu har været i Stand til at holde et højt Kobbertal paa Jorder med Tilbøjelighed til Gulspidssyge (Erik Boesen, Ø. Lindt).

Næringsmangel og Kalktrang var i mange Tilfælde Aarsag til Misvækst af Vaarsæd, og der modtoges adskillige Prøver til Undersøgelse, især Byg.

Hvide, golde Havretoppe var ret almindelig. Denne Foreteelse kan skyldes Kulde, Tørke, Forstyrrelse i Næringsoptagelse og andre Aarsager, der som Regel er umulige at eftervise.

Forgiftning blev iagttaget i flere Bygmarker, hvor Byg var gødet med 400—500 kg Kainit pr. ha umiddelbart før Saaning. Byggets Blade blev spidse og stærkt plettede, og Plantebestanden var tynd. Kainit bør antagelig udbringes om Efteraaret, forsaavidt det er muligt (Rs. E. Rasmussen, Saxkjøbing).

Nøgen Bygbrand (*Ustilago nuda*) fandtes i usædvanlig mange Marker, hvor Procent brandige Planter taltes til 1, 2, 6 — ja, undtagelsesvis ca. 10 (Rs. E. Rasmussen, Saxkjøbing; A. Diederich, Aarhus; H. Christiansen, Ubby, og Johs. Nyholm, Allingaaebro). Majabyg synes især at være angrebet (Rs. E. Rasmussen, Saxkjøbing).

Byggets Stribesyge (*Helminthosporium gramineum*). Angrebene var særdeles stærke i Marker, hvor der blev brugt uafsvampet Udsæd, og der blev konstateret ca. 50 pCt. angrebne Planter (Engelhart Jensen, Mors), ca. 40 pCt. angrebne Straa (Jörg. M. Pedersen, Aarhus) og ca. 20 pCt. angrebne Planter (A. Diederich, Aarhus). Der blev overhovedet fundet mange stærke Angreb overalt i Landet, hvilket tydeligt viser, at Afsvampning af Byg endnu langt fra er saa almindelig, som den forlængst burde være blevet. Det maa bemærkes, at Afsvampningsmidlerne ikke er rationerede, men det er derimod Kornet.

Græssernes Meldug (*Erysiphe graminis*) blev i Maanedens sidste Halvdel yderst almindelig i Byg, og Angrebene var meget stærke (P. Grøntved, Næstved; Rs. E. Rasmussen, Saxkjøbing; Jacob Wested, Tystofte). »Stærkt Angreb i alle Sorter 2r Byg undtagen Vogels meldugresistente Hanna, der er helt fri for Angreb« (Erland Vestergaard, Abed). »Fülbacks Weihenstephan synes helt uden Angreb« (Jacob Wested, Tystofte). Et stærkt Angreb iagttoges paa Svaløf Ørn-Havre (Axel N. Larsen, Virumgaard).

Gulrust (*Puccinia glumarum*) konstateredes paa Hvede allerede før Midten af Maaneden paa indsendt Materiale (Georg Nissen, Bylderup-Bov). Rustens Angreb synes at være almindeligt i alle Egne, omend hidtil med forholdsvis svage Angreb. Der blev dog enkelte Steder konstateret stærke Angreb (Johs. Johansen, Store Hedinge; Fr. Nielsen, Haderslev; Chr. Nielsen, V. Sottrup; Johs. Dons Christensen, Brørup). I 15 Beretninger meldes om Angreb, i 12 Beretninger er Angreb ikke iagttaget.

Kronrust (*Puccinia lolii*) paa Havre blev kun iagttaget et Par Steder, og Angrebene var meget svage.

Sortrust (*Puccinia graminis*) blev efterlyst, men der modtoges ikke Meddelelse om Angreb.

Bygrust (*Puccinia anomala*) forekom med stærke Angreb i Lammefjorden, »muligvis fordi der findes mange Udlægsmarker, hvor Byggen ikke frøs bort i Løbet af Vinteren« (H. Jensen, Maarsø).

Goldfodsyge forårsaget af Hvededræbersvamp (*Ophiobolus graminis*) iagttoges hos Byg ved Virumgaard (Axel N. Larsen) og ved Tystofte (Jacob Wested).

Fusarium-Fodsyge konstateredes paa Rug (H. N. Frandsen, Øtoftegaard) og paa Byg (Vilh. Nielsen, Stege).

GRÆSSER OG BÆLGPLANTER.

Kuldeskade forekom adskillige Steder hos Græsser til Frø, og betydelig Skade iagttoges hos Rajgræs, Hundegræs og Timothe, hvor Skaden undertiden saas i Pletter over hele Marken.

Kalimangel fandtes paa indsendte Prøver af Lucerne og Rødkløver.

Sneglebælgens Stængelsvamp (*Phoma medicaginis*) konstateredes paa Lucerne (Math. Nissen, Graasten).

Ærtesyge (*Ascochyta pisi*) fandtes paa flere indsendte Ærteprøver.

BEDEROER.

Manganmangel, Lyspletsyge. Angrebene synes at have været godartede. Der blev modtaget 21 Beretninger om svage og ikke almindelige Angreb, men i enkelte Tilfælde blev iagttaget stærke Angreb, der synes at være kraftigere end i 1942 (Stanley Jørgensen, Høng).

Bormangel ødelagde Frøroer ved Ringe (A. L. Nielsen).

Bede-Mosaiksyge omtales i 13 Beretninger som yderst almindelig og langt mere end i de nærmest foregaaende Aar, medens den i 9 Beretninger ikke blev iagttaget. Angrebene forekom hyppigst i Frøavlsegne og var ofte ret stærke; baade Frøroer og 1. Aars Roer var angrebet. Det fremhæves, at med den stærke Udvidelse af Bedefrøavl, bliver Afstandene mellem Markerne for smaa: »De gamle Forsøg med at anbringe Planter i forskellig Afstand fra Frøroer burde tages op igen, for der kan næppe være Tvivl om, at den stærke Udbredelse af Mosaiksygen hvert Aar nedsætter det samlede Frøudbytte væsentligt« (Johs. Johansen, Store Heddinge).

Rodbrand. Der modtoges 5 Beretninger om Rodbrand, hvorefter denne synes at være godartet. Det maa dog erindres, at Kulde i Forbindelse med andre ugunstige Vækstvilkår pletvis hæmmede Roernes Udvikling stærkt i mange Marker, hvor Planterne derved fik et rodbrandlignende Udseende. Paa Lolland og Falster undersøger man saadanne Marker nærmere.

Bedeskimmel (*Peronospora Schachtii*) synes at have bredt sig stærkt i Maanedens Løb. Ved Pjdsted blev iagttaget et stærkt Angreb i 1. Aars Roer, hvor 10—20 pCt. Planter var angrebet (M. Olsen, Pjed-

sted), og i Præstø Amt var Angreb meget almindelige baade i Frøroer og i 1. Aars Roer (Bent Munch, Haslev).

KAALROER, KAAL O. A. KORSBLOMSTREDE.

Kaalroe-Mosaiksyge blev trøds Eftersyn ikke iagttaget.

Skulpesvamp (*Alternaria circinans* & *brassicae*) konstateredes med svage Angreb hos Kaalroefrø (Rs. E. Rasmussen, Saxkjøbing) samt paa indsendt Prøve af Hvidkaal.

Kaalskimmel (*Peronospora brassicae*). Stærke Angreb fandtes paa indsendte Kaalprøver.

KARTOFLER.

Bladrulle- og Mosaiksyge. Der modtoges 51 Beretninger om disse Sygdomme, hvis Angreb som sædvanlig synes at være stærke i Marker, hvor der er gjort lidet eller intet for at blive fri for Sygdommene. Der nævnes meget store Sygdomsprocenter, men det er kun i faa Tilfælde, at syge Planter er talt. Dette maa forundre, thi Sygdommene bliver næppe tydeligere at erkende paa et senere Tidspunkt, hvor Sprøjtevædske helt kan skjule det typiske Sygdomsbillede, og tidlige Sorter nærmer sig stærkt Modenhed.

I mange Tilfælde synes Angreb af Mosaiksyge at have været stærkere end af Bladrullesyge. Det bliver tilsyneladende mere og mere almindeligt, at man for at udbrede Kendskabet til disse Sygdomme lægger Kartoffelstykker med sunde og syge Kartoffler umiddelbart op til offentlig Vej.

Kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*) blev i Sidstningen af Maaneden konstateret paa tidlige Kartoffelsorter ved Nykøbing F., Ringsted, Aulum og Tylstrup; 1. Sprøjtevarsel udsendtes gennem Ritzau d. 25. Juni.

Kartoffel-Rodfiltsvamp (*Rhizoctonia solani*). Stærke Angreb konstateredes mange Steder paa Planternes underjordiske Stængeldele, der undtagelsesvis var ødelagte over hele Marken (Aage Buchreitz, Skærbæk).

Kartoffel-Bladpletsyge (*Alternaria solani*). Enkelte svage Angreb blev iagttaget hist og her.

Sortbensyge (*Bacillus phytophthorus*). Angreb paa 1—2 pCt. syge Planter synes at have været ret almindelige i flere Egne (F. Bek Pedersen, Hobro; B. Jacobsen, Hobro; N. Engvang Hansen, V. Hassing; J. J. Jakobsen, Grindsted; Mogens Hansen, Toftlund).

INDUSTRIPLANTER.

HØR.

Kulde hæmmede ofte Hørrens Vækst ret stærkt, og Planterne stod i lang Tid med en Del gule Blade.

Hørrust (*Melampsora lini*). Svage Angreb iagttoges i Sidstningen af Maaneden.

HANS R. HANSEN.

SYGDOMME PAA HAVEBRUGSPLANTER.

Besvarelse af 29 af de udsendte Skemaer angaaende Sygdomme paa Havebrugsplanter har givet nedenstaaende Resultat:

Sygdomme paa Havebrugsplanter	intet Angreb	Angreb ikke almindelige		Angreb almindelige	
		svage	stærke	svage	stærke
Sprøjteskade	5	5	4	6	5
Æbleskurv	2	6	3	16	5
Pæreskurv	7	5	2	7	3
Graa Monilia (Æbleskud)	5	13	1	5	1
Graa Monilia (Kirsebærskud)	2	3	6	8	9
Stikkelsbærdræber	2	6	3	14	5
Løgskimmel	5	2	1	9	7
Mosaiksyge (Bløde Løg)	2	1	1	2	13

FRUGTTRÆER.

Sprøjteskade har vist sig mange Steder. 0,4 pCt. Calciumarsenat har foraarsaget meget Bladfald. Der er ogsaa i vid Udstrækning foraarsaget Skade af saavel 2 pCt. som 1 pCt. Svovlkalk med og uden Blyarsenat, ligesom forskellige andre Midler har skadet. Det er dog ofte meget vanskeligt at paapege, hvilken af de udførte Sprøjtninger det er, der er den egentlige Aarsag til Skaden, idet denne ofte først viser sig længe efter, at Sprøjtningen er udført. Andre Steder er tilsvarende Vædsker anvendt, uden at der er foraarsaget nogen Skade. Fra Horsens skrives, at der er stærkt Bladfald efter Sprøjtning med Svovlkalk før og efter Blomstringen, og usædvanlig stærkt saavel Blad- som Frugtfald efter Sprøjtning med $\frac{1}{2}$ pCt. Hvid Bordeauxvædske ved Afblostring og 2 pCt. Svovlkalk, da Æblerne var saa store som Hasselnødder (Arne Pallesen).

Størst Ømfindtlighed for Skaden viser de Træer, der er svækkede af de forrige Vintres Kulde, og som i Aar har haft en særlig rig Blomstring (R. Hansen).

Ved Aalborg er Læbæltet og 5 Rækker Frugttræer i en stor Frugtplantage blevet ødelagt ved, at Naboer i Vindsiden har udstrøet Kalkkvælstof. Alle Frugter og et meget stort Antal Blade er faldet af. Skaden anslaaes til 4—5000 Kr. (Arne Pallesen).

Æbleskurv (*Venturia inaequalis*) er godt begyndt, især hvor den har været begunstiget af fugtigt Vejr og mangelfuld Sprøjtning. I en Have ved Svendborg, hvor der er sprøjtet ret godt, men hvor der er Græs under Træerne, var der sidst i Maanedens stærke Skurvangreb paa saavel Blade som Frugter (Chr. Greve). Fra Jylland skrives, at Angrebet er værst i Sydøstjylland, hvor der er kommet Regn mange Gange, og hvor der har været meget Graavejr. Ved Skive angreb Skurven om-

kring Midten af Juni mange Æblesorter saavel paa Blade som paa Frugter. I en Have med stærkt Læ bredte den sig »som en Ild«, sagde Ejeren (J. C. Myrhøj). Paa Næstvedegnen og ved Fuglebjerg er der ingen Æbleskurv fundet (M. E. Elting, N. Flensted-Andersen).

Fra Nørrejylland skrives, at 1943 staar i Æbleskurvens Tegn. Svovlpræparaterne har tilsyneladende ingen Virkning mod Skurv, men de faar de skurvbefængte Blade til at drysse, saa den indirekte Virkning kan maaske have nogen Betydning (Arne Pallesen). Paa Silkeborg-, Kolding- og Esbjergegnen har Skurven bredt sig stærkt paa Bladene (A. Gylling). Fra Svendborg skrives ligeledes om stærke Angreb, hvor Sprøjtning ikke gennemføres effektivt (Hans Larsen).

Pæreskurv (*Venturia pirina*) synes noget mindre udbredt end Æbleskurv, i usprøjtede Haver er den dog flere Steder meget alvorlig paa de modtageligste Sorter.

Graa Monilia (*Monilia laxa f. mali*) er udbredt, men som Regel er Angrebene kun svage. Fra Fuglebjerg skrives, at nogle Gyllenkroks Astrakan, som staar paa lav Jord, er stærkt angrebet, medens andre af samme Sort, som staar paa stenet, let Jord, intet fejler (N. Flensted-Andersen).

Graa Monilia (*Monilia laxa*) er derimod meget udbredt paa Surkirsebær og ofte stærk, omend den synes noget mindre udbredt end i Fjor.

Gul Monilia (*Monilia fructigena*) har været alvorlig paa Frugterne af Sødkiisebær (Früheste der Markt) paa Slagelse—Skelskøregnen (A. Sauer). Den er ogsaa set ved Brenderup paa samme Sort.

Kirsebærskurv (*Fusicladium cerasi*) er ret udbredt paa Stevns—Fakseegnen paa Surkirsebær (Philip Helt).

Frugtfald. Fra Jylland skrives, at »Junifald« i Æbler har været værre end nogensinde før. Mange Steder falder tilsyneladende de allerfleste Æbler. Det var koldt og tørt i Blomstringstiden, saa der sandsynligvis har været daarlige Spiringsbetingelser for Pollen (Lars Hansen).

Der har været mange Forespørgsler om affaldende, smaa, indskrumpne Kirsebær.

FRUGTBUSKE.

Stikkelsbærdræberen (*Sphaerotheca mors uvae*) optræder som sædvanligt varierende og lunefuldt. Følgende Udtalelse er karakteristisk for den: »Her i Haven, hvor vi ofte har haft meget haardnakkede Angreb, er Svampen absolut godartet i Aar. Her er vintersprøjtet med Formalin og sommersprøjtet een Gang, ligeledes med Formalin. Paa Samsø har jeg set et meget ondartet Angreb trods Vintersprøjtning med Svovlkalk og to Sommersprøjtninger. Det er en underlig, uberegnelig Sygdom« (H. Wedege). Fra Lolland-Falster skrives, at Folk ofte taler om, at Sæbeluden fra Vasken holder Buskene fri for »Dræberen« (J. Klarup-Hansen). Hertil maa føjes, at dette sikkert ikke altid er noget ufarligt Middel, thi i Vaskevandet kan der være forskellige Stoffer fra de mere eller mindre heldige Sæbeerstatningsmidler, som anvendes nu. Man bør derfor være klar over, at det kan være forbundet med Fare at bruge disse Midler. Fra det sydligste Jylland skrives, at Folk gennemgaaende berømmer en

Behandling med 10 pCt. Svovlkalk før Knopbrydning og senere en hyppig gentagen Overbrusning med Sæbevand (M. Surlykke Petersen).

KØKKENURTER.

Løgmosaiksye (*Allium Virus 1*) er meget udbredt, næsten overalt staar en stor Del af Skalotterne med gulstribede, slappe, visne Blade og bløde Løg. Fra Maribo Amt skrives, at »Brune Skalotter«, og fra Svendborg Amt, at den røde Type synes mere modstandsdygtig end de lyse Skalotter (Georg Jensen, Hans Larsen). Det er meget glædeligt, at »Det jyske Haveselskab«s Konsulenter har kontrolleret Løgarealer hos 10—12 Løgavlere i Midt- og Vestjylland og derved sikret ca. 2000 kg sunde Sætteløg til Smaahaver eller Fremavl.

En værdifuld Hjælp kan ogsaa ydes ved, at Konsulenten, saaledes som Konsulent Greve gør det paa Synfyn, henviser Folk med syge Løg til andre, som han ved, har sunde Løg.

Løgskimmel (*Peronospora Schleideni*) har vist sig mange Steder, især hvor der har været anvendt daarligere Sætteløg.

Fra Skive skrives, at i sidste Uge af Juni begyndte Skimmelen at brede sig paa Skalotter og langt stærkere paa usorteret Læggemateriale end paa Løg, der var sorteret fra sidste Aar ved Optagningen (J. C. Myrhøj).

Gule Bladspidser og tidlig Nedvisnen af Løgene har været et meget almindeligt Fænomen, som dels maa tilskrives lav Temperatur og dels den tørre Forsommer. Det er nok Tørken, som er den vigtigste Aarsag.

Løjlsplet (*Cladosporium fulvum*) findes mange Steder, i enkelte Tilfælde er den ondartet (Lars Hansen).

Tomatkræft (*Diplodina lycopersici*) er truffet mange Steder i Jylland, men ikke ret ofte ondartet. Indsmøring af de syge Steder med lædsket Kalk standser Angrebet godt (Lars Hansen).

Mangelfuldt udviklede Jordbær er set flere Steder. Det synes at skyldes Frost i Blomstringstiden, saaledes at Befrugtningen har været ufuldstændig, og Dele af Bærrene derfor ikke udvikles.

Skurv (*Actinomyces sp.*) gjorde paa en Lokalitet med højt Reaktionsstal Radisdyrkning vanskelig. Anvendelse af 20 g Brassicol pr. m² viste fortrinlig Virkning og nedsatte Angrebet fra 61 pCt. til 23 pCt. (Asger Klougart).

Bønnebakteriose (*Pseudomonas sp.*) foraarsagede undertiden en væsentlig Reduktion af Plantebestanden hos Brune Bønner (Asger Larsen, Aarslev), og er endvidere konstateret paa Bønner fra Holte og Røde-Kro.

ANNA WEBER.

SKADEDYR PAA LAND- OG HAVEBRUGSPLANTER. KORN OG GRÆSSER.

Havreaal (*Heterodera Schachtii*). I 12 Indberetninger karakteriseres Angrebene som stærke og i 7 som svage. 11 Indberetninger melder, at der ikke er fundet Angreb. Paa Sjælland er der fundet Angreb af Betydning paa Stevns, i Sydsjælland og paa Roskildeegnen. Fra Jylland skrives om meget stærke Angreb i Nordthy, paa Mors i Salling og ved Grenaa. Stærke Angreb er ogsaa fundet i Sønderjylland (Haderslev, Tøftlund, Rødding). I nogle Tilfælde bemærkes det, at Angrebene er stærkere end i de senere Aar.

Smølderlarver (*Agriotes sp.*) se Diverse.

Blødbiller (*Telephorus fuscus*). Disse Biller er i Sydsjælland set paa Rugaks, der dræede. Man mistænker dem for at beskadige Aksene ved Gnav, men der er ogsaa Mulighed for, at Ørentviste har været med i Spillet (P. Grøntved).

Græsuglelarver (*Charaas graminis*). Efter at de tre sidste Aar har bragt stærke Angreb, har Larverne indtil videre indstillet deres ødelæggende Virksomhed. Der er ikke bemærket et eneste Angreb i Aar!

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*) se Diverse.

KORSBLOMSTREDE.

Tusindben (*Julidae*) se Diverse.

Ørentviste (*Forficula auricularia*) se Diverse.

Kaalthrips (*Thrips angusticeps*). Fra Malling skrives, at Thrips og Krusesygegalmyg har sat Kaalroerne tilbage i Væksten (S. E. Berthelsen).

Smølderlarver (*Agriotes sp.*) se Diverse.

Jordlopper (*Phyllotreta spp.*). I denne Maaned har Angrebene gennemgaaende været uden større Betydning. Fra Haslev skrives dog om ondartede Angreb. Kalkkvælstof givet før Roernes Saaning har ikke reduceret Loppernes Antal (B. Munch). Ogsaa paa Abed har Jordlopperne gjort Skade (E. Vestergaard).

Kaalorme (*Pieris brassicae*). Paa Virumgaard fandtes stærkt angrebne Kaalroeplanter allerede d. 20. Juni (A. N. Larsen). Ogsaa i Dronningens Vænge optraadte 1. Generations Larver noget talrigere end sædvanlig og afribbede en Del Kaalplanter. Det bemærkedes, at en meget stor Procentdel af Larverne var angrebet af Snyltehvepse (*Apanteles glomeratus*). Fra Stevns skrives om Angreb i Gul Sennep (K. Iversen).

Kaalfluellarver (*Chortophila spp.*). Fra Jylland foreligger en Del Indberetninger om alvorlige Angreb i Kaal og Kaalroer. Fra Askov skrives: »Kaalroerne udsat for et ødelæggende Angreb. Bestanden tyndes ret stærkt. De gode Vækstbetingelser gør, at Angrebet først rigtigt bemærkes ved Hakningen 2. Gang« (H. Agergaard). Fra Bylderup-Bov: »Har ikke i tidligere Aar iagttaget saa mange og stærke Angreb som i Aar. Kun de allertidligst saade og meget velplejede Marker klarer sig nogenlunde. Det er ikke noget Særsyn, at 20—30 pCt. af Planterne bukkes under« (G. Nissen). Ogsaa fra Skærbæk, Varde, Ulfsborg, Hobro og Morsø m. m. skrives om alvorlige Angreb.

BÆLGPLANTER.

Lucerneaal (*Tylenchus dipsaci*). Der er konstateret en Del stærke Angreb. I nogle Tilfælde var Stænglerne helt raadne. Dette var Tilfældet med en Prøve indsendt fra Nakskov. Fra Saxkøbing skrives, at det ser ud, som om Angrebene er stærkere end i 1942 (R. E. Rasmussen). Fra Samsø skrives: »Det er mærkbart, at Lucerneaaalen gør sig mere gældende, eftersom Lucerneavlen udvides» (P. Riis Vestergaard). Fra Stevns skrives om et Angreb i en Mark, hvor der ikke i en lang Aarrække er dyrket Lucerne, men det kunde paavises, at der i 1941 var gødet med Staldgødning, der antagelig har indeholdt Lucerneaal, idet Kreaturerne det paagældende Aar er fodret med Lucernehø fra en angrebet Mark« (J. Johansen).

Hvidkløveraal (*Tylenchus dipsaci*). Fra Stevns skrives, at der er iagttaget et meget stærkt Angreb paa et Sted, hvor der ikke har været Hvidkløver i en Aarrække. Det var tydeligt, at Smitten kom fra Naboemarken og var ført med Regnvandet (J. Johansen).

Tusindben (*Julidae*) se Diverse.

Gaasebiller (*Phyllopertha horticola*) se Frugttræer og Frugtbuske.

Lucernegnaveren (*Phytonomus variabilis*). Fra Lolland-Falster skrives, at Larverne har vist sig mange Steder i Kanten af Lucernemarkerne. Særlig i Guldborg var Angrebet stærkt (R. E. Rasmussen).

Viklerlarver (*Tortricidae*). Fra Lolland skrives, at Sojabønner (praktisk talt hver eneste Plante) var angrebet af en Viklerlarve (E. Vestergaard).

KARTOFLER.

Kartoffelaal (*Heterodera Schachtii*). Angreb er konstateret i Haver paa Løgstøregnen, ved Hobro, Dybvad, Støvring, Aarhus, Odense og Rudkøbing.

Kartoffelboreren (*Hydroecia micacea*) har ved Ulsted gnavet i Majs til Modenhed. Planterne, der var nogenlunde store, visnede bort (N. Engvang Hansen).

BEDER.

Bedelus (*Aphis fabae*). De første Kolonier saas i Begyndelsen af Juni. I Løbet af Maanednen har Lusene bredt sig, men der foreligger praktisk talt ingen Indberetninger om stærke Angreb. I Almindelighed har man hidtil kunnet holde Lusene nede ved Afknibning og Dypning.

Oldenborrelarver (*Melolontha vulgaris*) se Diverse.

Smælderlarver (*Agriotes* sp.) se Diverse.

Den matsorte Aadselbille (*Blitophaga opaca*). Selvom Angrebene har været meget alvorlige i Aar, kan det nu siges, at Skaden i Almindelighed har været ringere end i 1942. Fra Aarhuseggen skrives dog, at Angrebene har været værre end i 1942. Angrebene fortsattes oftest ind i Juni, hvorefter de i Almindelighed ebbede ud. Nogle Steder, særlig i Jylland, optraadte Larverne dog talrigt endnu i Maanedens sidste Del. De fleste Indberettere udtaler Tilfredshed med Virkningen af Bekæmpelsesmidler. Undertiden fremhæves Sprøjtning paa Giftkliddets Bekost-

ning. Fra Sydsjælland skrives: »Angrebet kulminerede de sidste Dage i Maj, og en Uge ind i Juni var det forbi. Ca. 900 Td. Land er blevet behandlet med Giftklid med Natriumsiliciumfluorid eller Calciumarsenat. Virkningen har været tilfredsstillende, og Angrebet blev taget i Opløbet, saa at næppe en eneste Mark er omsaaet af den Grund« (P. Grøntved). Fra Varde: »Aadsehbillelarverne har ogsaa i Juni Maaned huseret slemt i Bederoerne. En Del Marker har ogsaa i denne Maaned maattet omsaas. Anmodning om Klidmærker er fremkommet indtil d. 22. Juni« (A. Pedersen). Fra Lolland skrives, at Angrebene stagnerede i Slutningen af Maj. Indberetningen peger paa det ønskelige i at sætte ind med Bekæmpelse, allerede naar de æglæggende Biller viser sig i Markerne (R. E. Rasmussen).

Skjoldbiller (*Cassida nebulosa*). Skønt Larverne ofte er set i stort Antal paa »Melderne«, er der hidtil kun bemærket enkelte, ganske svage Angreb paa Bederne.

Bedefluens Larve (*Pegomyia hyoscyami*). Af de 52 indkomne Beretninger melder de 26 om stærke, ofte ondartede Angreb, medens 23 Indberetninger lyder paa svage eller betydningsløse Angreb. Kun 3 Konsulenter melder, at Angreb ikke er set. Ikke blot 1. Aars Roerne, men ogsaa Frøroerne har ofte været voldsomt angrebet, men de gunstige Vejrforhold har bevirket, at Skaden i det store og hele er blevet mindre end ventet. De fleste Indberetninger er fra Jylland, men ogsaa fra Sjælland, Lolland-Falster og paa Samsø har Angrebene ofte været stærke. Af de mange Indberetninger skal følgende citeres. Fra Morsø skrives: »Der er forekommet meget ondartede Angreb i næsten alle Bederoemarken her paa Øen. Paa de svære Jorder synes det, som hyppig Radrensning har fremmet Roernes Vækst, saaledes at de lettere slipper over Angrebet. Mange Landmænd vilde ogsaa med Fordel kunne udbringe deres Kvælstofgødning paa et tidligere Tidspunkt, end Tilfældet er. Udbringning helst ved Saa-ning eller i hvert Fald før Udtyndingen« (Engelhardt Jensen). Fra Brande: »De fleste Bederoemarken og ikke mindst paa de høje Sandjorder er stærkt hærgede« (P. Trosborg). Fra Ny Solbjerg Landboforening: »Angrebene var stærke og almindelige i de første 3 Uger af Maaned, men takket være det fugtige Vejr er Skaden ikke nær saa stor som i Fjor« (H. Jensen). Fra Grenaa skrives, at Angrebene Skadevirkning er særlig stor, hvor Roerne har lidt af Rodbrand (A. Larsen-Ledet). Fra Lolland-Falster: »Meget stærke Angreb. I Roemarkerne er disse nu uden Betydning, medens man stadig kan se Frømarker, der har lidt svært. Vi har iagttaget, at Bedefluerne hærger stærkest i Kystegnene og omkring Søerne« (R. E. Rasmussen).

INDUSTRIPLANTER.

HAMP OG TOBAK.

Smælderlarver (*Agriotes sp.*) se Diverse.

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*) se Diverse.

Agersnegle (*Agriolimax agrestis*) se Diverse.

KØKKENURTER.

Gulerods-Bladloppen (*Trioza apicalis*). Ved Høve fandtes et ret ondartet Angreb paa smaa Planter (H. Christiansen).

Løbebiller (*Harpalus ruficornis?*). I Maribo Amt har Billerne en Del Steder ødelagt Jordbærrene helt (G. Jensen).

Oldenborrelarver (*Melolontha vulgaris*) se Diverse.

Knoporme (*Agrotis sp.*) se Diverse.

Løgfluelarver (*Hylemyia antiqua*). Der foreligger en Del Indberetninger om alvorlige Angreb. Fra Sjælland skrives, at der trods tidlig Saaning alligevel er stort Udfald. Da Løgmarkerne paa Grund af daarlig Spiring er meget tynde, gør denne Udtynding stor Skade. Kalomel har ogsaa i Aar haft god Virkning (A. Klougart).

PRYDPLANTER.

Ørentviste (*Forficula auricularia*) se Diverse.

Liljebillen (*Crioceris lilii*). Denne smukke, lakrøde Bladbille angreb Brandliljer ved Hillerød. Endvidere skrives fra Graasten, at i to Haver har været slemme Angreb baade i Aar og sidste Aar. Liljerne kom ikke til Blomstring. Det angives at være Larverne, der har gjort Skaden (M. Surlykke Petersen).

FRUGTTRÆER OG FRUGTBUSKE.

Bladlus (*Aphididae*). Paa Æbletræerne har Lusene hidtil optraadt meget godartet, og der foreligger kun to Indberetninger om stærke Angreb. Man ser noget mere til Lus paa Blomme og søde Kirsebær. Fra Horsens skrives: »Der kan nu mange Steder iagttages ondartede Angreb paa Æble og Kirsebær« (Chr. Nørholm). Fra Blangstedgaard: »Spredte, svage Angreb forekommer, men med lidt Paapasselighed har de meget let ladet sig bekæmpe med Nikotin« (N. Dullum). Fra Sjælland: »Hvor der ses Spor af Lus, findes kun sjældent levende Individer. Rovinsekterne har sikkert taget dem« (A. Klougart).

Blodlusen (*Schizoneura lanigera*). Dette Skadedyr synes nu at være ved at opformere sig kraftigt igen. Fra Blangstedgaard skrives: »Angrebene begyndte ualmindelig tidligt i Aar, og i Maanedens Begyndelse tegnede det til ualmindelig stærke Angreb. Nu ved Maanedens Udløb ser det ikke nær saa sort ud. Udsætning af Snyltehvepse og lidt Nikotinsprøjtning af Stammer og tykke Grene er foretaget« (N. Dullum). Fra Svendborg: »Blodlusen har desværre atter begyndt at brede sig mange Steder« (R. Hansen). Ogsaa fra Nordfyn (Møller) og Sønderjylland (M. Surlykke Petersen) meldes om Angreb. Paa Holbækegnen er Lusen fundet for første Gang (H. Nielsen).

Gaasebiller (*Phyllopertha horticola*). De fleste Indberetninger lyder paa godartet Optræden i Aar. Herfra er der dog nogle Undtagelser. Fra Silkeborg skrives, at der er gjort betydelig Skade paa de unge Frugter (H. Møller). Fra det sydlige Sønderjylland: »Gaasebillerne optræder i store Mængder i Midtlandet paa lette Jorder. De begyndte saa smaat

sidst i Maj, og nu vrimler de desværre. Træerne er i Forvejen stærkt medtaget af Frostmaalerlarver« (M. Surlykke Petersen). Ogsaa i Ods-herred optræder Billerne talrigt (H. Nielsen). Enkelte Steder paa Sorø-egnen er Billerne fundet i Marker med Rødkløverfrø. Skaden er dog ikke stor (O. Møller Larsen).

Hindbærsnudebillen (*Anthonomus rubi*). Angreb har været meget almindelige og ofte stærke, uden at det dog kan siges, at Billen har optraadt paafaldende ondartet i Aar. Fra Sydfyn skrives dog: Hindbærsnudebillen har et Sted ødelagt 40 pCt. af Jordbærblomsterne og 20 pCt. af Hindbærblomsterne« (Chr. Greve). Fra Horsens: »I Begyndelsen af Blomstringstiden til Stede i stort Antal, men efter Regnen synes Angrebet fuldstændig at være standset de fleste Steder« (Chr. Nørholm). I det sydlige Sønderjylland regnes ofte med, at ca. 50 pCt. af Blomsterne er ødelagt (M. Surlykke Petersen). Fra Esbjerg skrives: »Der er en Del Angreb i vore 1- og 2-aarige Kulturer. Gennemgaaende er det ikke de første Blomster, der er stukket i Aar, hvad der bevirker, at Angrebet gør langt mindre Skade end i de sidst foregaaende Aar« (E. Kristiansen). Fra Holbæk Amt skrives om alvorlige Angreb. I en privat Have var næppe 10 pCt. af Blomsterne uskadte (H. Nielsen).

Æblehveps (*Hoplocampa testudinea*). I 5 Indberetninger omtales Angrebene som svage, medens de i 13 karakteriseres som stærke og ofte alvorligere end i de seneste Aar. Fra Maribo Amt skrives: »I 1942 praktisk talt ingen Angreb. I 1943 stærke til meget stærke Angreb. I adskillige Plantager er indtil 25 pCt. af Frugterne angrebet. De sædvanlige Sprøjtninger synes at have været af ringe Virkning. Iøvrigt har jeg Indtryk af, at Angrebet er kommet usædvanlig sent i Aar, og dette er vel Aarsag til den ringe Virkning af Sprøjtningerne« (G. Jensen). Fra Esbjerg: »Der findes Angreb paa alle Sorter, ikke mindst paa Bramley, Skovfogedæble, Keswick Codlin. Med de forhaandenværende Bekæmpelsesforanstaltninger er Hvepsen et alvorligt Problem i Landbohaver og andre private Haver« (M. Sørensen). Fra Sydfyn: »Indtil 90 pCt. af Pederstrup har jeg set stukket af Æblehvepsen« (Chr. Greve). Næstved: »Har været slem paa Pederstrup, Pigeon og enkelte andre. Det ser ud, som Bekæmpelsen har været ret omsonst« (M. Elting). Fra Skive: »Stukne Æbler er fundet paa alle Æblesorter i Aar, men især paa Cox Orange. Paa enkelte Træer af denne Sort har jeg afplukket helt op til 80—90 pCt. af Frugterne og sikkert aldrig under 40—50 pCt.« (J. Myrhøj).

Blommehvepsen (*Hoplocampa fulvicornis*). Angrebene har ofte været alvorlige. Fra Skive skrives: »Kun faa Blommer, men de, der var, blev for 70—80 pCt.s Vedkommende ødelagt af Blommehvepsen« (J. Myrhøj). Fra Horsens: »Ret ondartede og hyppige Angreb paa de faa Blommer, der fandtes« (Chr. Nørholm). Fra Esbjerg: »Der findes en Del, men da Frugtansættelsen her er ringe, er Angreb ikke af større Betydning« (M. Sørensen). Fra Sydfyn: »Kvassia vilde i Aar have kunnet redde mange Kilo Blommer. Jeg har set Træer, hvor 90 pCt. var angrebet« (Chr. Greve).

Æblevikleren (*Carpocapsa pomonella*) er sent paa Færde i Aar. Viklerne klækkes stadig, og Æglægningen vil fortsættes en Tid endnu.

Pæregalmyg (*Contarinia pyrivora*). Indberetningerne bedømmer Skaden noget forskelligt, men i en Del Tilfælde karakteriseres Angrebene som stærke. Fra Svendborg skrives: »Stærke Angreb har vist sig mange Steder, og da Frugtsætningen de fleste Steder ikke er særlig god i Aar, har de bevirket en ret ubehagelig yderligere Udtynding« (R. Hansen). Fra Maribo Amt: »Angrebene meget stærke! Blomstringen var som Helhed god, Sætningen daarlig. Pæregalmyggen har nu taget det meste af den Smule, der blev« (G. Jensen).

Frugttræspindemide (*Paratetranychus pilosus*). Hidtil har Skadevirkningen været meget ringe. Fra Sydfyn skrives dog: »Paa Pederstrup har jeg set endog stærke Angreb af Rødt Spind. Bladene var allerede helt broncefarvede« (Chr. Greve). Ogsaa fra Horsens (Chr. Nørholm) og Holbæk (H. Nielsen) skrives om kraftige Angreb. I Almindelighed karakteriseres Angrebene dog som svage og uden nævneværdig Betydning.

DIVERSE.

Tusindben (*Julidae*). Fra Ubby skrives om sekundær Skade paa Kaal angrebet af Kaalfluellarver. Ved Toftlund gjorde Dyrene Skade paa Kimplanter af Ært. Udlægning af overskaarne Kartofler og Indsamling og Tilintetgørelse af Tusindbenene havde udmærket Virkning (M. Hansen).

Ørentviste (*Forficula auricularia*). Fra Hads Herred skrives, at Ørentviste har ribbet Bladene paa Kaalroer meget stærkt (J. M. Peder- sen). Fra Haslev skrives om meget ondartede Angreb paa Georginer (H. Wedege). Paa Slagelse—Skelsøregnen optræder Dyrene i ualmindelige Mængder og angriber Georginer, Chrysanthemum m. m. (Agnes Vær- løse).

Oldenborrelarver (*Melolontha vulgaris*). Paa Falster og ved Sorø har Larverne ødelagt Jordbærarealer (A. Klougart, A. Sauer). Ved Næstved er det gaaet ud over Køkkenurter og Græsplæner (M. Elting). Svage Angreb i Sukkerroer er bemærket paa Mern-Eggen i Sydsjælland (P. Grøntved).

Smælderlarver (*Agriotes spp.*). Fra Brørup skrives, at Larverne har været slemme adskillige Steder, og at de indirekte har været Aarsag til, at Roerne er blevet hakket op af Fugle, der efterstræber dem (J. Dons Christensen). I Lammefjorden har Larverne angrebet Hamp, der har maattet saas om to Gange. Ogsaa Tobak er det gaaet haardt ud over (H. Jensen).

Knoporme (*Agrotis sp.*). Der foreligger kun enkelte Indberetninger om stærke Angreb, f. Eks. fra Aulum, hvor det menes at være Hvede- uglens Larve, der har været paa Spil. Ogsaa paa Lemvigegnen er der iagttaget enkelte stærke Angreb (N. Mølgaard). I Sønderjylland er det gaaet ud over Salat, Spinat og Radiser (M. Surlykke Petersen). Ved

Grenaa fandtes et stærkt Angreb paa Hamp. Fodhøje Planter væltede (A. Larsen-Ledet).

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*). Angrebene har i det store og hele været af beskedent Omfang i Aar, og der foreligger kun faa Meddelelser om Angreb i Juni. Fra Sinding skrives dog, at der var enkelte stærke Angreb først i Maaneden (S. Nørlund Christensen). Fra Skærbæk skrives, at Larverne først i denne Maaned gjorde stor Skade paa Hamp. Arealet maatte pløjes om (A. Buchreitz).

Agersnegle (*Agriolimax agrestis*). Fra Sydfyn skrives, at en Del Smaaplantninger med Tobak er blevet slemt skadet af Snegle (Chr. Greve). Ogsaa paa Jordbær har Sneglene gjort en Del Skade.

PROSPER BOVIEN.

